

СТАНОВИЩЕ

от **професор, д.н.,инж., полк.(о.з) Стойко Димитров Стойков**
Институт „Научноизследователска и иновационна дейност” при
Национален военен университет „В.Левски” гр. Велико Търново

Област на висшето образование: 3. „Социални, стопански и правни науки”

Професионално направление: - 3.7. „Администрация и управление”

Научна специалност - 05.02.24.- “Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана).

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”

Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”

Професионално направление: 9.2. „Военно дело”

Научна специалност:

- 05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)”;
- 05.12.01. „Организация и управление на Въоръжените сили”;
- 05.12.02. "Военнополитически проблеми на сигурността";
- 05.12.03. "Военно-приложни аспекти на гражданската защита"

гр. Велико Търново, ж.к. „Зона –Б“, ул. „Йордан Кулелиев“ № 4, вх. А
GSM – 0889 31 73 95, [E-mail: stojkods@abv.bg](mailto:stojkods@abv.bg)

на дисертационния труд на
Диян Стайков Димитров

на тема:

„СИГУРНОСТ И ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО НА БЪЛГАРИЯ ”

представен за придобиване на образователната и научна степен
„Доктор”

в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана”
за професионално направление 9.1. „Национална сигурност”
по научна специалност - 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Динамиката на увеличаващите се геополитически противоречия, както в глобален, така и в регионален аспект се явяват заплаха, която не може и не трябва да бъде подмината. България с активната си външна политика като участник в международната система за сигурност не може да не бъде засегната от тези процеси. Изясняването на техният генезис, движещи сили и мотиви би спомогнало за изграждането на адекватна визия и поведение на страната в една все по-усложняваща се в геополитическо и геостратегическо отношение обстановка.

Актуалността на разработения в дисертационния труд основен научноизследователски проблем, обхваща интензивно развиващите се процеси в геопространството, които с началото на новия век непрекъснато се динамизират и очертават като все по-антагонистични.

Геополитическите и геостратегическите фактори в проблематиката на отношенията нации-територии придобиват все по-голямо значение и оказват все по-голямо влияние за националната сигурност на Република България.

Неефективната организация на територията също може да бъде фактор за несигурност поради самата си същност. Малките по територия и население общини, области и региони с недостатъчен капацитет и възможности, имат потенциала да бъдат генератор на бедност, престъпност и заплаха за обществото и националната сигурност.

Представеният за защита дисертационен труд на тема „Сигурност и териториално устройство на България" е посветен на несъмнено значим проблем породен от продължаващата липса на достатъчна ангажираност

спрямо процесите, развиващи се както около страната, така и тези във вътрешното пространство. Важен проблем за националната сигурност е многосубектността на ЕС и идващите от там многовариантни послания и препоръки - от една страна, и административната невъзможност на българските ведомства за тяхното дешифриране, възприемане и прилагане - от друга.

Актуалността на разработвания проблем от г-н Диян Димитров в предложения дисертационен труд, в научно и научноприложно отношение произтича от необходимостта да бъде разширено системното научно знание по отношение определянето на същността и детайлното изследване на всички аспекти свързани с организацията и управлението на процесите допринасящи чрез подобряването на геополитическата и геоикономическата среда за редуциране на рисковете и заплахите за националната сигурност на страната ни.

Акцентът в разработката правилно е поставен върху проучване и анализ на сигурността като тема, която запазва своята актуалност и полемичност поради разнопосочността, интердисциплинарността и многокомпонентността си. Въпреки тези си качества, тя със сигурност не може да бъде определена само като „услуга“, защото в огромна степен изпълнява по-добре критериите за „благо“. Освен публично благо, сигурността се явява и върховна ценност. Както отбелязва Конституционният съд на Република България в нарочно свое решение, националната сигурност е висша, изрично конституционно прогласена ценност, която трябва да бъде приоритетно защитена

Обстойният научен анализ на същността на въпроса за териториалното устройство и териториалната цялост на Република България, като приоритет на националната сигурност е извършен чрез реализацията на правилно декомпозираните задачи пред научната разработка.

Представеният от г-н Диян Димитров (старши експерт-координатор в Дирекция „Национална система -112” на МВР“) дисертационен труд на тема „Сигурност и териториално устройство на България" представлява добросъвестна научно-изследователска разработка на докторант с високи теоретически и специализирани познания в областта на ситуационния анализ на геополитическата обстановка за правилното разбиране на геополитическите процеси, с цел формулиране и моделиране на поведенческа визия за националната ни сигурност.

Основното съдържание на научната разработка на докторанта, г-н Диян Димитров напълно отговаря на темата, а формулировката на основната цел напълно съответства на определените обект и предмет на изследването. Инструментариумът за провеждане на научното изследване е правилно подбран.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Познавайки състоянието и динамиката в развитието на проблема пред научното изследване в дисертационния труд, г-н Диян Димитров, неговия научен ръководител доц. д-р Станимир Илиев и обучаващото звено катедра „Опазване на обществения ред“ към факултет „Полиция“

при Академия на МВР - гр. София, са се постарали да намерят отговор на една голяма част от актуалните и с висока стойност на научна и практическа значимост въпроси по начин, недопускащ инвариантно тълкуване на проблемите - ясно, конкретно и точно.

Представеният за защита дисертационен труд е удачно структуриран с много добър език, стил и логика на изложението. В него с логическа последователност се изследват същностни, правни, методически, управленски, социални и административно-организационни аспекти на разглежданата тематика.

Определянето на времевия, териториалния и количествен обхват на дисертационното изследване е основано на принципите за целесъобразност и обективност, при което методологията на изследването се базира на концепцията, че основна характеристика на всички геополитически изследвания е стремежът към интердисциплинарен анализ.

Дисертационния труд „Сигурност и териториално устройство на България" на г-н Диян Димитров съдържа предговор, три раздела, предложения, заключение, библиография и приложения. Обемът е от 288 страници, в това число 2 диаграми, 8 таблици, 12 картосхеми и приложения -А,Б,В,Г и Д. Библиографията съдържа 228 заглавия на кирилица, 54 заглавия на латиница и 37 публикации в интернет.

Към използваните в хода на научното изследване източници, третиращи в различна степен отделни фрагменти и детайли от изследваната проблематика, от страна на автора е подхотено максимално добронамерено и обективно, като са открити не само забелязаните в тях

слабости, но с научна смиреност и уважение са подчертани и неоспоримите им научнопрактически достойнства.

Структурата на дисертационния труд следва логиката на решаване на предвидените задачи в дисертационното изследване като се основава на изискванията на познавателния процес, изразяващ двуединството на науката и практиката, който се осъществява от г-н Диян Димитров на два стадия: теоретико-познавателен и практико-познавателен.

Научноизследователските задачи (6 на брой) са правилно и коректно декомпозирани и позволяват логическо надграждане при получаването на посочените научни резултати, към които авторът се стреми за да постигне поставената цел пред дисертационния труд - „да бъде представено обобщено познание по темата и да се разработят научнообосновани предложения за нов модел на йерархизация на територията, гарантиращ икономически просперитет на българската нация и повишаващ геопропространствената сигурност на всички териториални нива от националното до местното”.

В раздел първи - „Теоретични , правни и геополитически фактори, обуславящи държавността“ се обосновава виждането, че правилното разбиране на геополитическите процеси е важно условие за подобряване сигурността на държавата. Подчертана е зависимостта между правилно осмислените геополитически дадености превърнати в теории и стратегии за следване и накрая приложени в практиките на държавното управление като цели, гарантиращи националната сигурност и просперитета на държавата, която ги преследва. Разгледани са базовите фактори без които създаването и функционирането на държавата става невъзможно като:

собствено териториално пространство т.е. територия, държавен суверенитет върху тази територия, териториалната цялост и сигурност като първи приоритет на националната сигурност, географското местоположение върху политическата карта на света на територията, нейната големина, граници и вътрешно устройство, като следващи приоритети, важни за националната сигурност на страната.

В раздел втори - „България в геопространството“, който е разработен в два параграфа е направен разбор на главните външни обстоятелства, влияещи върху териториалната сигурност на Република България. В него политиките за сигурност са разгледани през призмата на геополитическите и геостратегическите проблеми и тяхното влияние върху политикогеографското положение, териториалното пространство и националната сигурност на Република България. Също така са разгледани вътрешните заплахи, рискове и проблеми пред успешното развитие на българското геопространство. Очертан е кръг от вътрешнодържавни или по-точно вътрешнотериториални проблеми, имащи нужда от своевременно разрешаване.

В раздел трети - „Модел на ново териториално устройство на България“ е предложено авторово виждане за Модел на ново териториално устройство на България. Раздел трети е структуриран в два параграфа. В първи параграф са представени концепции във връзка с новото райониране на страната. В другият параграф е изложена концепция за ново административно-териториално устройство на България.

Положително оценявам добросъвестния научен анализ, разбираемия стил на писмено изразяване, много добрата литературна осведоменост и съобразяването от докторанта с по-голяма част от направените конкретни бележки и препоръки на вътрешната защита, което е позволило да представи дисертационен труд отговарящ на изискванията на чл.6. ал.3 от ЗРАСРБ.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала

Избраната методика на изследване при разработването на дисертационния труд е реализирана в системно-структурен и системно-функционален аспект, при което в общ план с възможно най-подходящата методологична основа е направен опит за разкриване на връзката между територия и сигурност.

Основните научноприложни резултати от извършените изследвания в дисертационния труд се свеждат до доказване с нови средства на съществени и нови страни в съществуващи научни проблеми и теории. Достоверността на материала в дисертационната разработка води до полезно увеличаване на знанията в предметната научна област и представлява оригинално развитие на частни проблеми в даденото научно направление, водещи до конкретни резултати.

Направения преглед на българската правна теория по отношение схващането за национална сигурност и извършения факторен SWOT анализ на действащото райониране са позволили да бъде изготвен графичен

анализ по данни за измерване на регионалните различия, който ГД ЕВРОСТАТ (статистическа служба към Европейската Комисия) следи от 2000 г. на ниво NUTS 2 региони – дисперсия на брутния вътрешен продукт.

Извършения ситуационен геополитически анализ на текущите процеси в пространството касаещо националната ни сигурност и териториална безопасност чрез методът на академичното геополитическо моделиране и прогнозиране, позволява съсредоточаване в научната разработка върху посоката на развитие на геополитическите субекти в глобалната динамика, взаимозависимостите между тях и вариантите за трансформация на международната система.

Предложен е „Модел на ново териториално устройство на България” съдържащ : Концепция за развитие на автомагистралната и мултимодалната коридорна мрежа на България, която да стане „носещата конструкция“ и на новото райониране; Концепция за ново райониране на България на базата на териториалността и възможностите на модерната транспортна инфраструктура; Концепция за реформа на административно-териториалното устройство на България; Предложение за оптимизиране на броя и мащаба на общините и Нова схема на териториална йерархизация на българското геопространство.

Посочените факти, извършените анализи и разработените изводи и препоръки в предложеният дисертационен труд напълно съответстват като научна разработка по обем и качество на законовите изисквания.

Получените научноприложни резултати в дисертационния труд ми дават сериозни основания да подкрепя посочените от кандидата претенции

за приноси, които определям основно като научноприложни и ги свързвам с постигнатите резултати:

Дисертационния труд и постигнатите в него резултати са лично дело на докторанта, като основната част от разглежданите идеи, подходи и решения представляват оригинални или са нова интерпретация на вече известни разработки с отчитане влиянието на променящите се условия на средата за сигурност и формиращите я фактори.

Представеният дисертационен труд се отличава със своята завършеност и постигане на целта на изследването, като считам че приносите и публикациите по него са изцяло дело на докторанта и биха могли да служат за основа на бъдещи изследвания по разглежданите проблемни въпроси.

4. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

Представените - 4(четири) публикации (1 монография и 3 научни публикации) - отразяват съществени части от изследването в направлението на научните търсения на авторът и не само верифицират резултатите от научното изследване, но и показват задълбоченост и широка обхватност при подготовката и извършването на научноизследователския процес от докторанта, научния ръководител и обучаващото звено в един продължителен период от време.

Не е посочено и не ми е известно постигнатите научни резултати в разработката да са цитирани от други автори поели по все по-трудния път на научното познание в добрите практики на системата за сигурност на обществото ни.

С докторантът нямам съвместни публикации.

5. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

Докторантът познава много добре литературната и нормативната основа на изследвания проблем, като в процеса на изследването са използвани и релевантната към проблема нормативна база на ЕС и Република България, официални сайтове на национални и международни институции.

6. Оценка за автореферата

Авторефератът е разработен съгласно законовите изисквания и съдържа основните проблеми и пътищата за тяхното решаване, посочени в дисертационния труд. Той дава пълна представа за научната стойност, практическата приложимост и апробация на постигнатите резултати от дисертанта в процеса на научното изследване.

7. Критични бележки

Наред с положителното, в дисертационния труд на г-н Диян Димитров са допуснати и известни слабости:

- значителния брой на посочените обобщения, изводи и предложения от научното изследване затрудняват конкретизацията на получените резултати;

- наличието на част от ограниченията за обекта в рамките на научните изследвания се нуждае от допълнителна авторова аргументация.

В оформянето на дисертационния труд и автореферата към него има незначителни неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната му стойност, но влошават външния вид на труда.

Посочените недостатъци не се отразяват съществено върху значимостта на приносите в дисертационния труд.

8. Мотивирано предложение:

Имайки предвид постигнатите научни и научноприложни резултати в дисертационния труд на тема „Сигурност и териториално устройство на България " на Диян Стайков Димитров - докторант подготвящ се чрез самостоятелна подготовка в Академията на МВР, с неоспоримите му приноси и достойнства и отчитайки досегашната успешна учебна и научна дейност, декларирам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен "Доктор" в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана” за професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, по научна специалност - 05.02.24. „Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

Велико Търново
03.01.2019г.

Член на научното жури:

полк. (о.з.), проф. д.н.

(Стойко Стойков)